

Ақийда дарслари (104-дарс). Ҳис қилиш доирасидан ташқари илм

13:04 / 28.09.2020 5298

islom.uz - 011 - ??? ????? ?????????? ??????? ???

Модомики, ақл ҳис қилиш доирасидаги илм билан чегараланар экан, ўша доирадан ташқари олам – ғайбий оламнинг маълумотлари ҳақидаги илмни қандай қилиб оламиз, деган савол пайдо бўлиши турган гап.

Бу саволга икки хил жавоб бўлади.

Биринчи жавоб Ислом оламидан ташқаридан келади.

Иккинчи жавоб мусулмонлардан келади.

Ҳис этиш оламида моддаларнинг хусусиятларини аниқлаш каби нарсани тажриба ўтказиш йўли билан ҳал этилади.

Бу соҳада ҳозирда ғарблик олимлар етакчилик қилмоқдалар. Улар бу ишда барча табиий ва тажрибий илмларни яхши йўлга қўйиб, катта муваффақиятларга эришдилар ва эришмоқдалар.

Аmmo бу нарсани ҳис этиш оламидан бошқа нарсаларга ишлатиб бўлмайди. Айна пайтда ўша моддий тажрибага бўйсунмайдиган нарсаларни инкор ҳам қилиб бўлмайди.

Одам боласи кўп нарсаларни ўзига етиб келган хабар ва нақллар орқали ўрганади. Ҳар бир одам дунёдаги барча нарсанинг гувоҳи ёки ҳодисаларнинг шахсан иштирокчиси бўлиши мумкин эмас. Одатда ўша ўзи гувоҳ ёки иштирокчи бўлмаган нарса ва ҳодисаларни уларни кўрган ва эшитганлардан нақл қилинган хабарлардан ўрганади.

Албатта, ўрганилаётган нарсанинг мақомига қараб хабар ва нақлнинг аҳамияти ортиб боради.

«Сунний ақийдалар» китобидан